

Eichenbaum, H. (2008). *Learning and memory*. New York, London: W. W. Norton Company.
Kluwe, R. (2003). *Principles of learning and memory*. Basel: Birkhäuser Verlag.

SUMMARY

Kuan Yuan. Musical memory of arts faculty students as a phenomenon of psychological and pedagogical research.

The associative psychological theory, which is one of the primary theories of memory, gained special development in the 18th – 19th centuries. This theory has not lost its relevance even today. According to this theory, the memory of student musicians is a two-component complex system related to the accumulation and reproduction of information. It is based on long-term or short-term associations (connections) by contrast, contiguity, similarity, spatial and temporal proximity. However, the interpretation of the essence of the memory of student musicians according to the "stimulus-reaction" type creates limitations in judgments about mnemonic processes. That is why there is a need to substantiate the essence of the musical memory of students of arts faculties and reveal the specifics of its work in the process of instrumental training. The article uses theoretical methods that corresponded to the nature of the phenomenon, in particular: comparative analysis of scientific research on the specified topic; modeling the ideas of psychological research into the theory and methodology of music education; summarizing the best experience of music teachers, etc. The methodological basis of the study was the associative theory of personal memory and the information-cybernetic theory. The essence of the concept of "musical memory of students of arts faculties" is substantiated from the standpoint of the specified theories. It means a complex two-component memory system that, in the process of their instrumental training, ensures the memorization and reproduction of the sheet music of musical works due to the short-term or long-term interaction of associations (in terms of content, similarity, contrast, contiguity, temporal and spatial proximity). As the musical memory of students of arts faculties from the standpoint of the information-cybernetic theory of memory is a complex three-component psychological system, which in the process of instrumental training of future specialists ensures the recognition of the signs of the musical text of musical works by receptors of the sensory register, the processing of perceived information occurs in short-term memory, the preservation of memorized information happens in long-term memory.

Key words: students of art faculties, musical memory, associations, memorization, sensory register, short-term memory, long-term memory, interference.

УДК 378.1:784.9:159.942

Лі Менцзе

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

ORCID ID 0009-0008-0689-673X

DOI 10.24139/2312-5993/2023.03/498-507

ГОТОВНІСТЬ СТУДЕНТІВ-ВОКАЛІСТІВ ДО САМОСТІЙНОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН

У статті розглянуто сутність поняття «готовність» з позицій психолого-педагогічної науки зі з'ясуванням її ролі в досягненні самостійності інтерпретації музичних творів. Доведено, що готовність студентів-вокалістів до самостійної інтерпретації музичних творів є феноменом психолого-педагогічної науки. Означений феномен охарактеризовано як цілісне інтегральне утворення з комплексу розвинених індивідуальних властивостей майбутніх митців, синергійність впливу яких забезпечує функціонування психічних процесів, спрямованих на мобілізацію власних творчих ресурсів необхідних для самостійної інтерпретації музичних творів. Описано специфіку формування та прояву короткострокової та довгострокової готовності студентів-вокалістів до самостійної інтерпретації музичних творів.

Ключові слова: готовність, студент, вокаліст, музичний твір, інтерпретація, психічні процеси, педагогіка, психологія.

Постановка проблеми. Динамізм розвитку сучасного простору створює нові умови для реалізації творчого потенціалу фахівців мистецької спрямованості. Професійна підготовка таких фахівців потребує наявності ефективних методик цілеспрямованого формування у них готовності до самостійної інтерпретації музичних творів.

Діяльність фахівців мистецької спрямованості, як правило, є прилюдною. Вона відбувається в умовах дії внутрішніх та зовнішніх стрес-факторів, які інколи можуть негативно впливати на успішність її перебігу. Саме тому, ще під час їх студентського навчання на мистецьких факультетах закладів вищої освіти необхідно формувати не тільки вміння і навички адекватного сприймання звуковисотної палітри звучання власного голосу, відчуття рухів м'язів гортані та безпосередньої роботи голосових зв'язок, вібрації (притаманну вокальному звукоутворенню) тощо, а й «закладати» основи самостійності музичного мислення.

За відсутності якісно сформованої готовності до самостійної інтерпретації музичних творів у студентів мистецьких факультетів закладів вищої освіти навіть міцно засвоєні ними фахові уміння і надійно автоматизовані виконавські дії, можуть застосовуватись не доцільно і відтворюватись з допущенням похибок в умовах майбутньої професійної діяльності. Саме тому, особливо «гостро» означена проблема постає серед студентів-вокалістів факультетів мистецтв вищих навчальних закладів.

Аналіз актуальних досліджень. Готовність як психолого-педагогічний феномен вивчається науковцями ще з середини XIX століття у контексті дослідження інших наукових проблем, а також у ракурсі цілеспрямованого вивчення її змісту, структури та методики формування. За перших умов, зміст поняття «готовність» ототожнюється зі змістом поняття «установка», а за других – розглядається з позицій стійкості особистості до негативного впливу внутрішніх та зовнішніх факторів на процес діяльності (Линенко, 1996, с. 273-284).

З позицій теорії установки Д. Узнадзе розглядав готовність як мобілізацію психологічних ресурсів для досягнення певної поведінки особистості спрямованої на ефективне виконання поставлених завдань та цілей (Узнадзе, 2004, с. 195-198). Підтвердження цієї позиції простежується в дослідженнях Г. Васяновича, В. Онищенко та інших науковців. Зокрема, ними доведено, що «...акмеологічна установка творчо-пізнавальної активності фахівця стає вирішальним чинником підвищення кваліфікації та професійного зростання особистості» (Васянович, Онищенко, 2013, с. 15).

Досліджуючи особливості подолання критичних ситуацій індивідуумом у залежності від ступеня адекватності самооцінювання, З. Вейсова проаналізувала роль когнітивних і еґо-захисних установок у

професійній діяльності, які безпосередньо впливають на процес формування готовності до її ефективного перебігу, зокрема:

- визначення ефективних засобів формування означеного феномену залежить від домінування когнітивної або его-захисної установки та адекватності самооцінки як власних психофізіологічних можливостей, так і результатів діяльності;

- чим інтенсивнішою є установка на об'єктивне самопізнання, тим адекватнішою є самооцінка, що спонукає до вибору оптимальних засобів свідомого управління процесом діяльності;

- чим інтенсивнішою є установка на его-захист, тим менш адекватною є самооцінка, що призводить до вибору неоптимальних засобів управління процесом діяльності (Вейсова, 1986, с. 154-155).

Натомість, А. Щербина пов'язував основний зміст поняття «готовність» не тільки з психічними установками для досягнення акме-рівня професійної майстерності, а й із набутим досвідом особистістю, мобілізацією внутрішніх ресурсів організму, моделюванням ситуацій майбутньої діяльності та рядом інших чинників (Щербина, 1997, с. 123-125). Аналогічних позицій дотримувались М. Аринушкина та М. Сівохин, які з цього приводу зазначили: «Існує безліч психолого-педагогічних досліджень, які висвітлюють проблему професійної готовності з позицій умов діяльності і її змісту» (Аринушкина, Сівохин, 2018, с. 5).

Саме тому простежується необхідність у ретельному розгляді означеного феномену та його ролі в досягненні самостійності інтерпретації музичних творів з позицій психолого-педагогічної науки.

Мета роботи – розглянути сутність поняття «готовність» з позицій психолого-педагогічної науки зі з'ясуванням її ролі в досягненні самостійності інтерпретації музичних творів.

Методи дослідження. Досягнення мети вимагало, перш за все, творчого використання теоретичних методів, які б надали змогу застосовувати психолого-педагогічний інструментарій вивчення сутності поняття «готовність» та дослідження її ролі в досягненні студентами-вокалістами самостійності інтерпретації музичних творів, а саме: порівняльний аналіз наукових досліджень сутності поняття «готовність»; моделювання вихідних положень психологічних досліджень у педагогічний процес формування виконавської самостійності студентів-вокалістів; вивчення передового досвіду інтерпретації вокальних творів як під час роботи над ними, так і в процесі їх прилюдного виконання тощо.

Виклад основного матеріалу. Освітня парадигма початку ХХІ століття, «продиктована» процесом постійного збільшення об'єму інформації, необхідної для якісної підготовки конкурентоспроможних фахівців мистецької спрямованості, вимагає розробки ефективних

технологій формування виконавських умінь та навичок у студентів-вокалістів ще в період їх навчання в закладах вищої освіти. Особлива роль в означеному процесі належить формуванню готовності студентів-вокалістів до самостійної інтерпретації музичних творів.

Підтвердження цієї тези простежується в наукових дослідженнях з теорії та методики музичного навчання. Зокрема, Д. Юник, досліджуючи специфіку установалення оптимуму розбіжності між установами й сигналами відображення реальних результатів інтерпретації музичних творів під час сценічно-виконавської діяльності музикантів, дійшов висновку, що самостійність творчого перебігу означеного процесу «... гальмується “конфліктом установок”, які створюються одночасною дією двох досить схожих подразників як під час оволодіння текстовими чи виконавськими компонентами, так і в процесі сценічних виступів. Умовне надання максимальної привабливості визначеній одній з декількох одночасно діючих установок та закріплення її пріоритетності методом повторення, не допускає виникнення конфлікту між ними навіть за умови позасвідомого їх виникнення» (Юник, 2009, с. 173-174).

На сучасному етапі розвитку наукової думки поняття «готовність» найдосконаліше, на нашу думку, вивчено з позицій акмеології. Акмеологічний методологічний підхід до вивчення її змісту та структури надав змогу розглянути психолого-педагогічні особливості досягнення найвищого ступеня професійного розвитку особистості, адже термін «акмеологія» походить від грецького слова «*акме*», що означає – «вершина», «пік», «найвищий ступінь» тощо.

За дослідженнями С. Кузікової, М. Нечипоренко, Л. Рибалко та інших науковців, саме на основі вихідних положень акмеологічного методологічного підходу розкриваються можливості комплексно дослідити будь-якого фахівця в динаміці досягнення власної вершини професійного розвитку з урахуванням нерозривної єдності всіх особистісних характеристик, а також внутрішніх та зовнішніх факторів впливу на успішність діяльності, адже інструментарій означеного методологічного підходу надає змогу усвідомити особливості його стимулювання до саморозвитку творчих задатків та до самореалізації власного потенціалу. Саме цей методологічний підхід спрямовує майбутнього професіонала на максимальну самореалізацію власного творчого потенціалу для досягнення найвищих результатів діяльності, мотивує його до неперервного вдосконалення фахових якостей та до корекції процесу професійного саморозвитку. На думку дослідників, означений процес зростання фахової майстерності відбувається на основі ціннісних орієнтацій, які виконують функції «поводиря» в ході пошуку найефективніших шляхів досягнення мети та стимулюють власні

дії на «акме-орієнтоване самоперетворення» (Кузікова, 2011, с. 159; Нечипоренко, 2019, с. 65; Рибалко, 2008, с. 9).

Втім, досліджуючи умови розвитку психологічної готовності до професійної діяльності студентів, Ф. Рекешева наголошує на потребі врахування як їх часових ресурсів у процесі успішного досягнення власного «акме», так і «висоти» цієї вершини (Рекешева, 2007, с. 3).

Розглядаючи критерії і показники акмеологічної діагностики здібностей особистості, Б. Барциц дійшов висновку, що, не дивлячись на те, що їм притаманна одночасна об'єктивність і суб'єктивність, все ж таки вони відображають як процеси, так і динаміку розвитку означеної властивості. Об'єктивність критеріїв та показників простежується в спроможності здійснення їх виміру, зіставлення, оцінювання тощо, а суб'єктивність – у специфіці самоконтролю та саморегуляції «Я»-концепції особистості. До основних критеріїв акмеологічної діагностики Б. Барцицем віднесено: адекватність оцінювання здібностей особистості; особистісну зрілість; тенденцію до домінування і прагнення до досягнень; емоційну стійкість у процесі руху до мети (Барциц, 2008, с. 84-89).

На думку Б. Барциц, адекватність оцінювання здібностей особистості на сучасному етапі розвитку науки є ключовим критерієм, хоча особистісна зрілість забезпечує наявність реалістичної системи цінностей, стійкість і одночасно гнучкість мотивів та проміжних цілей тощо. Якщо адекватність, за його переконаннями, проявляється в ефективності діяльності при мінімальних затратах енергетичних ресурсів, у відсутності стійких негативних емоцій, у відношенні як до оточуючих, так і до самого себе, то особистісна зрілість – у реалістичній самооцінці, в організованості, у довірі власній інтуїції та досвіду, у відповідальності і в цілеспрямованому русі до вирішення проблем, а не в їх уникненні (Барциц, 2008, с. 87-90).

Тенденцію до домінування і прагнення до досягнень Б. Барциц пов'язував з мотиваційністю особистості, яка спрямовує її дії в напрямі до мети з застосуванням всіх доступних засобів для уникнення невдач. Означений критерій проявляється у прагненні бути найкращим у процесі професійної діяльності, у відчутті комфортності в умовах конкуренції, в умінні «утримувати ціль» та відстоювати власну позицію. Останній критерій акмеологічної діагностики (емоційну стійкість у процесі руху до мети) автор розглядав як інтегральну властивість психіки, яка забезпечує непаддатливість особистості внутрішнім і зовнішнім деструктивним впливам у процесі утрудненої діяльності. За його дослідженням, саме емоційна стійкість особистості завдяки здатності долати надмірне емоційне збудження упереджує появу стресу і емоційного вигорання, які можуть виникнути за негативної дії внутрішніх і зовнішніх факторів. До внутрішніх

факторів ним віднесено схильність особистості до емоційної ригідності та інтенсивну інтеріоризацію, морально-етичні вади та дезорієнтацію психічних процесів, а до зовнішніх – хронічну напругу та дестабілізуючу організацію діяльності, підвищену відповідальність за результативність діяльності та несприятливу психоемоційну атмосферу (Барциц, 2008, с. 84-98).

Підтвердження ідеї Б. Барцица стосовно адекватності оцінювання психолого-педагогічних явищ та процесів як домінуючого акмеологічного критерію простежується у науковому дослідженні Л. Селіванової, де вона довела, що саме адекватна самооцінка особистості спрямовує її на досягнення вершини у професійній майстерності. До психолого-акмеологічних особливостей, які виступають визначальними в успішності діяльності, нею віднесено акцентуацію характеру (гіпертимність, емоційність, екзальтованість тощо) та комплекс особистісних якостей, котрі відображаються в оптимізмі, впевненості, високому інтелекті, інтуїції, творчій активності, передбаченості, хитрості і, навіть, марнославстві та егоїзмі (Селіванова, 2004, с. 193-195).

Достовірність виділення останнього акмеологічного критерію Б. Барцицем (емоційна стійкість особистості у процесі руху до мети) підтверджується результатами наукових досліджень в галузі теорії та методики музичного навчання. Зокрема, Д. Юник інтерпретує емоційну стійкість як властивість, що забезпечує найвищу результативність музично-виконавської діяльності фахівців мистецької спрямованості без використання резервних сил організму в сценічних умовах. Він пов'язує означену властивість з інтеграцією мотиваційно-вольових, інтелектуально-емоційних якостей фахівців, рівнем їх збудливості та особливостями нервової системи. За його дослідженням, емоційна стійкість фахівців мистецької спрямованості має неабиякий вплив не тільки на відтворення виконавських ускладнених завдань, а й на процес інтерпретації музичних творів (Юник, 2009, с. 60-63).

Отже, керуючись вихідними положеннями акмеологічного методологічного підходу у вивченні поняття «готовність», на нашу думку, готовність студентів-вокалістів до самостійної інтерпретації музичних творів доцільно розглядати з позицій:

- 1) індивідуально-особистісної готовності до означеного виду діяльності;
- 2) особистісно-діяльнісної готовності до виконання інтерпретаторських завдань;
- 3) функціональної готовності психічних процесів до мобілізації власних ресурсів необхідних для самостійної інтерпретації музичних творів у процесі їх підготовки до прилюдної презентації.

Відповідно до першої позиції розгляду готовності студентів-вокалістів до самостійної інтерпретації музичних творів, необхідно враховувати те, що означений феномен є інтегральним утворенням з комплексу різноманітних індивідуальних властивостей фахівців мистецької спрямованості, які обумовлюються характером майбутньої професійної діяльності і виступають регулятором її успішності завдяки: створенню та впровадженню у практику інноваційних концепцій інтерпретації вокальних творів; подоланню невпевненості у власних творчо-інтерпретаційних можливостях; вихованню наполегливості у досягненні поставленої мети; управлінню творчим мисленням у процесі вирішення поставлених завдань тощо.

Вірогідність означеної позиції вивчення поняття «готовність» підтверджується у наукових працях в галузі музичного мистецтва, де неабиякого значення надається готовності концертної програми для подолання невпевненості виконавців у сценічних виступах. Зокрема, Д. Юник та інші науковці з теорії та методики музичного виконавства означений феномен пов'язували зі сформованістю в уяві виконавців образів музичних творів з чітким відображенням інтонаційної, динамічної, метро-ритмічної, емоційної насиченості кожного їх епізоду та певної системи автоматизованих рухів. За їх переконаннями, формування таких образів музичних творів має відбуватись з урахуванням індивідуальних властивостей виконавців (Юник, 2009, с. 147-154).

Відповідно до другої позиції розгляду готовності студентів-вокалістів до самостійної інтерпретації музичних творів (особистісно-діяльнісної готовності до виконання інтерпретаторських завдань), необхідно враховувати, що в означеному процесі неабиякого значення слід надавати вибору ціннісних орієнтирів та свідомій саморегуляції професійних дій з урахуванням естетичних внутрішньо-психологічних та зовнішньо-реальних умов діяльності. Оперуючи цією інформацією, готовність студентів-вокалістів до самостійної інтерпретації музичних творів доцільно характеризувати як цілісне інтегративне утворення з розвинених прогностичних здібностей майбутніх фахівців, яке забезпечує високу ефективність професійної діяльності завдяки їх прояву. У теорії та методиці музичного навчання означена позиція вивчення поняття «готовність студентів-вокалістів до самостійної інтерпретації музичних творів» надала змогу в повному обсязі використовувати її вихідні положення при формуванні їх завадостійкості завдяки розвитку здібностей «... до рефлексивної діяльності та активної емоційно-вольової участі в корекції психофізіологічних станів» (Юник, 2009, с. 217).

Згідно з третьою позицією дослідження готовності студентів-вокалістів до самостійної інтерпретації музичних творів (функціональної готовності психічних процесів до мобілізації власних ресурсів необхідних

для самостійної інтерпретації музичних творів у процесі їх підготовки до прилюдної презентації) в межах означеного акмеологічного методологічного підходу необхідно враховувати, що означений феномен проявляється у короткостроковій та довгостроковій спроможності майбутніх фахівців активізувати психічні процеси і мобілізувати всі психофізичні ресурси організму на досягнення поставленої мети.

Поняття «готовність студентів-вокалістів до самостійної інтерпретації музичних творів» доцільно розглядати як одночасно динамічне і стійке функціонування інтегративного утворення у їх свідомості, яке забезпечує формування ціннісних орієнтирів у процесі підготовки до професійної діяльності і їх трансформацію у виконавські дії під час досягнення мети.

Короткострокова готовність студентів-вокалістів до самостійної інтерпретації музичних творів забезпечує динамічність функціонування інтегративного утворення у їх свідомості, а довгострокова – його стійкість. Якщо перша (короткострокова) готовність формується перед роботою над вокальними творами і саме тому вона не «встигає» набрати ознак стійкості, то друга (довгострокова) – формується заздалегідь.

На процес формування обох видів готовності студентів-вокалістів до самостійної інтерпретації музичних творів тривало впливають як внутрішні, так і зовнішні фактори, що надає змогу досягти стійкості функціонування психічних процесів спрямованих на мобілізацію власних ресурсів необхідних для досягнення мети.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок.

1. Готовність студентів-вокалістів до самостійної інтерпретації музичних творів є феноменом психолого-педагогічної науки, адже тільки цієї галузі володіють інструментарієм всебічного дослідження цілісного інтегрального утворення з комплексу розвинених індивідуальних властивостей майбутніх митців, синергійність впливу яких забезпечує функціонування психічних процесів, спрямованих на мобілізацію власних творчих ресурсів необхідних для самостійної інтерпретації музичних творів.

2. Формування готовності студентів-вокалістів до самостійної інтерпретації музичних творів обумовлюються: створенням в уяві чітких оригінальних/унікальних концепцій їх звучання та реалізацією цих концепцій як під час репетиційних занять, так і в процесі прилюдних виступів; подоланням невпевненості у власних творчо-інтерпретаційних можливостях; вихованням наполегливості у досягненні поставленої мети; управлінням творчим мисленням у процесі вирішення поставлених завдань.

3. Підпорядкування уявленої концепції звучання вокальних творів сформованих естетично-художнім цінностям студентів-вокалістів сприяє досягненню оригінальної/унікальної їх інтерпретації.

4. Готовність студентів-вокалістів до самостійної інтерпретації музичних творів проявляється у короткостроковій та довгостроковій спроможності майбутніх митців активізувати психофізіологічні процеси організму і мобілізувати всі творчі ресурси на досягнення поставленої мети.

Звичайно, у статті описано не всі аспекти поставленої проблеми. За її межами залишились проблемні питання формування готовності студентів-вокалістів до самостійної інтерпретації музичних творів з урахуванням їх індивідуальних особливостей та специфіки впливу внутрішніх і зовнішніх чинників на означений творчий процес.

ЛІТЕРАТУРА

- Аринушкина, Н. С., Сивохин, М. В. (2018). Психологические компоненты профессиональной готовности студентов. *Профессиональная ориентация*, 1, 5–10. (Arinushkina, N. S., Sivokhin, M. V. (2018). Psychological components of professional readiness of students. *Career guidance*, 1, 5–10).
- Барциц, Б. Б. (2008). *Акмеологическая диагностика способностей к командной работе и их развитие* (дисс. ... канд. психол. наук: 19.00.13). Москва. (Bartsits, B. B. *Acmeological diagnostics of teamwork abilities and their development* (PhD thesis). Moskva).
- Васянович, Г., Онищенко, В. (2013). Дидактичні засади професійної освіти у контексті фундаментальних педагогічних теорій. *Педагогіка і психологія професійної освіти*, 6, 9–34. (Vasianovych, H., Onyshchenko, V. (2013). Didactic principles of professional education in the context of fundamental pedagogical theories. *Pedagogy and psychology of professional education*, 6, 9–34).
- Вейсова, З. А. (1986). *Особенности преодоления нравственных критических ситуаций в зависимости от степени адекватности самооценивания* (дисс. ... канд. психол. наук: 19.00.01). Баку. (Veisova, Z. A. *Features of overcoming moral critical situations depending on the degree of adequacy of self-esteem* (PhD thesis). Baku).
- Кузікова, С. Б. (2011). *Психологічні основи становлення суб'єкта саморозвитку в юнацькому віці: монографія*. Суми: МакДен. (Kuzikova, S. B. (2011). *Psychological foundations of becoming a subject of self-development in youth: monograph*. Sumy: MakDen).
- Линенко, А. Ф. (1996). *Теория и практика формирования готовности студентов педагогических вузов к профессиональной деятельности* (дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04). Киев. (Linenko, A. F. *Theory and practice of forming the readiness of students of pedagogical universities for professional activities* (DSc thesis). Kiev).
- Нечепоренко, М. А. (2019). *Формування готовності майбутніх учителів іноземних мов до професійно-особистісного саморозвитку* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Вінниця, Тернопіль. (Necheporenko, M. A. *Formation of readiness of future teachers of foreign languages for professional and personal self-development* (PhD thesis). Vinnytsia, Ternopil).
- Рекешева, Ф. М. (2007). *Условия развития психологической готовности к профессиональной деятельности студентов-психологов* (автореф. дисс. ... канд. психол. наук: 19.00.13). Астрахань. (Rekesheva F. M. *Conditions for the development of psychological readiness for professional activities of psychology students* (PhD thesis abstract). Astrakhan').
- Рибалко, Л. С. (2008). *Акмеологічні засади професійно-педагогічної самореалізації майбутнього вчителя* (автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04). Харків. (Rybalko, L. S. *Acmeological principles of professional and pedagogical self-realization of the future teacher* (DSc thesis abstract). Kharkiv).
- Узнадзе, Д. Н. (2004). *Общая психология*. Москва: Смысл; Санкт-Петербург: Питер. (Uznadze, D. N. (2004). *General psychology*. Moskva: Smysl; Sankt-Peterburg: Piter).
- Щербина, А. В. (1997). *Повышение эффективности деятельности руководителей в экстремальных управленческих ситуациях* (дисс. ... канд. психол. наук:

19.00.13, 19.00.14). Москва. (Shcherbina, A. V. *Increasing the effectiveness of managers in extreme management situations* (PhD thesis). Moskva).

Юник, Д. Г. (2009). *Виконавська надійність музикантів: зміст, структура і методика формування: монографія*. Київ: ДАКККиМ. (Yunyk, D. H. (2009). *Performance reliability of musicians: content, structure and method of formation: monograph*. Kyiv: DAKKKiM).

SUMMARY

Li Mengze. Vocalist students' readiness for the independent interpretation of musical works as a psychological and pedagogical phenomenon.

As a rule, the activities of artistic specialists are public, they take place under the influence of internal and external stress factors, which can sometimes negatively affect the success of their course. That is why, even during their student studies at the art faculties of higher education institutions, it is necessary to form not only the skills and abilities to adequately perceive the pitch palette of the sound of one's own voice, the feeling of the movements of the muscles of the larynx and the direct work of the vocal cords, vibrations, etc., but also "to lay" the foundations of independent musical thinking. In the absence of a qualitatively formed readiness for independent interpretation of musical works, even solidly mastered professional skills and reliably automated performing actions can be used inappropriately and reproduced with the allowance of errors in the conditions of future professional activity. That is why vocal students of art faculties of higher educational institutions face a particularly "sharply" defined problem. Achieving the goal required, first of all, the creative use of theoretical methods that would make it possible to apply the psychological and pedagogical toolkit of studying the essence of the concept of "readiness" and researching its role in achieving independent interpretation of musical works by student vocalists, namely: comparative analysis of scientific studies of the essence the concept of "readiness"; modeling the starting points of psychological research into the pedagogical process of forming the executive independence of vocal students; study of best practices in the interpretation of vocal works both during work on them and in the process of their public performance etc. The article proves that the readiness of vocal students for independent interpretation of musical works is a phenomenon of psychological and pedagogical science. This phenomenon should be understood as a whole integral formation from a complex of developed individual properties of future artists, the synergistic influence of which ensures the functioning of mental processes aimed at mobilizing one's own creative resources necessary for independent interpretation of musical works.

Key words: readiness, student, vocalist, musical piece, interpretation, mental processes, pedagogy, psychology.

УДК 378.1:784.9:159.942

Ван Їхуа

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

ORCID ID 0009-0006-7500-0584

DOI 10.24139/2312-5993/2023.03/507-517

ВИКОНАВСЬКА КУЛЬТУРА СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ МУЗИЧНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО НАВЧАННЯ: СУТНІСТЬ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У статті розглянуто сутність особистісної та виконавської культури музикантів-інструменталістів. Зосереджено увагу на існуючих відмінностях між поняттями «виконавець», «виконання» та «інтерпретатор», «інтерпретація». Надано визначення поняття «виконавська культура студентів у процесі музично-інструментального навчання». Виокремлено структурні елементи, а також запропоновано критерії та показники означеного феномену.

Ключові слова: виконавська культура, особистісна культура, інтерпретація музичних творів, структура виконавської культури студентів-інструменталістів, критерії та показники виконавської культури студентів мистецьких факультетів.